

dustrijo obsežno pojasnilo s spreminjalnimi predlogi za novi pravilnik. Referentu v ministrstvu za soc. politiko in narodno zdravje smo predložili zadostno gradivo za pojasnjenje vseh dvomljivih vprašanj. V tem delu so nas podpirali razni visoki predstavniki (minister dr. S. Budisavljevič, dr. Ant. Korošec in drugi) in posebno dobro banska uprava dravske banovine v Ljubljani, ki je vse naše vloge predložila z utemeljenimi priporočili ministrstvu za trgovino in industrijo v Beogradu. To ministrstvo se je v poletju 1940 končno odločilo in izdalo pravilnik za vsesplošne človekoljubne ustanove (izšel 18. januarja 1941 v Služb. novinah z dne 24. jan. 1941), stanovske človekoljubne ustanove so iz tega pravilnika izpuščene (gl. čl. 1., odst. 3.), ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje pa se poveri, da izdela in predpiše — če bo sploh potrebno — pravilnik za stanovske človekoljubne ustanove.

Iz zadnjih poizvedb v Beogradu (v decembru 1940 in februarju 1941) je spoznal akcijski odbor v Ljubljani, da posebnega pravilnika za stanovske človekoljubne ustanove še dolgo ne bo, če bo sploh kdaj izšel. Zato se je v marcu 1941 akcijski odbor razšel, znova se bo setal, če bo treba braniti naše pravice.

Uspeh več kot dveletnega dela akcijskega odbora je: 1. dokazal je ministrstvu za trgovino in industrijo, da stanovske človekoljubne ustanove niso zavarovalnice; 2. te ustanove ne vrše nikake trgovine; 3. za uspešno in pošteno poslovanje ne potrebujejo matematičnih rezerv in raznih omejitev, ki so predpisane za zavarovalne družbe, vsesplošne človekoljubne ustanove itd.; 40., 50., 70-ine večletno poslovanje to dokazuje; 4. za stanovske človekoljubne ustanove ne more veljati pravilnik, kakršnega bo izdalo ministrstvo za trgovino in industrijo; 5. delo stanovskih človekoljubnih ustanov je socialno, dobrodelno in brez dobička za ustanovo ali posameznika; 6. ministrstvo za trgovino in industrijo naj izda pravilnik za vsesplošne človekoljubne ustanove, izpusti pa stanovske človekoljubne ustanove; 7. za te ustanove naj izdela in izda pravilnik — če bo kdaj potrebno — ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje.

IV. Zadruga pravila.

Novi zakon o gospodarskih zadrugah iz leta 1937. zahteva, da morajo vse zadruge preurediti svoja pravila do septembra 1940. Naša zadruga je že 10. aprila 1938 sestavila odsek 5 zadrugnikov in 2 članov iz uprave, ki naj popravi zadruga pravila tako, kakor zahteva omenjeni zakon. Odsek je na 6 sejah v letih 1938, 1939 in 1940 izvršil prevzeto nalogo. Osnutek novih pravil je priobčil na posebni prilogi »Učit. tovariš« v 4. številki z dne 5. sept. 1940. Izredna skupščina v Ljubljani z dne 8. septembra 1940 je sprejela preurejena pravila, okrogno kot trgovsko sodišče v Ljubljani jih je potrdilo in 17. sept. 1940 pod Zadr. IV. 18/15 vpisalo v zadrugi register.

Preurejena pravila nimajo nič novega, zadrugniku niso vzela nič dobrine ali prej pridobljene pravice, prav tako pa mu ne nalagajo kakih novih bremen. Novo je le to, da so pravila ločena od poslovnika. Pravila bodo ostala lahko v ti obliki za daljšo dobo, določbe v poslovniku izpreminja lahko vsaka članska skupščina.

Nova pravila in poslovnik nam je natisnila Učiteljska tiskarna v Ljubljani v 3600 izvodih. Vsak zadrugnik je prejel v novembru 1940 po 1 izvod pravil in poslovnika.

V. Zadrugi skladi.

Zadruga ima 4 sklade: rezervni, posmrtninski, socialni in starostni sklad.

Stanje rezervnega sklada z dne 1. jan. 1941 (s čistim dobičkom za leto 1940) je 32.811 din 68 par, stanje posmrtninskega sklada 100.096 dinarjev, 63 par. Prvi sklad predpisuje zakon o gospodarskih zadrugah za poravnava morebitnih bilančnih zgub, drugega uporablja zadruga uprava za izplačila posmrtnin vse do tlej, da naknadno poravnajo zadrugniki članski prispevek za smrtne primere.

Delo v socialnem skladu nam pokažejo naslednji podatki za leto 1940.:

1. jan. 1940 je imelo 110 zadrugnikov (gl. bilanco za l. 1939) brezobrestnih posojil	151.167,75
v letu 1940. je prejelo 94 novih prosilcev	208.700,—
skupaj	359.867,75

V letu 1940. so dolžniki zadrugniki vrnili posojila za

31. dec. 1940 je ostalo pri 122 zadrugnikih brezobrestnih posojil kar je izkazano v bilanci za l. 1940.	157.688,—
din	

Stanje tega sklada z dne 1. jan. 1941 izkazuje imovino

sklad se je v letu 1940. povečal:	189.090,75
1 % od izplačanih posmrtnin	2.963,50
28 novih zadrugnikov po 60 din povrnjeni stroški v poslovanju	1.690,—
razni prejemki	4.183,75
skupaj	292,—
Obremenitev v letu 1940. (uprav. nina, kolki, poštnina itd.) je znašala	198.210,—
2.152,50	

Stanje socialnega sklada dne 31. decembra 1940 (gl. bilanco za leto 1940)

196.057,50	
------------	--

Socialni sklad izkazuje v letu 1940. prirastka

6.966,75	
----------	--

Denar tega sklada vedno kroži od blagajne do prosilcev in obratno, zato ne izkazuje obresti.

Letna skupščina v Novem mestu 10. marca 1940 je sprejela nov pravilnik za socialni

sklad. V ta pravilnik smo vstavili razne določbe, ki so nam jih narekovele naše večletne izkušnje v zadrugi upravi in pa vtisi upravnega ter nadzornega odbora.

V aprilu 1940 smo razposlali tiskani pravilnik vsem zadrugnikom. Vljudo prosimo vse tiste zadrugnike in zadrugnice, ki se bodo oglašili za brezobrestno posojilo, naj še enkrat pozorno prečitajo poslovnik za socialni sklad. Koliko nepotrebnega pisanja, tiskovin, znamk za poštnino itd. gre v izgubo, ker se prosilci ne ravnaajo po določbah veljavnega pravilnika!

Na zahtevalje tiskovin brez znamk za din 10,— (točka 4.), zadruga uprava vam ne more povedati, kdaj in koliko posojila boste prejeli (9), prosilec s polno obremenjeno plačo (pokojnino) ne more dobiti posojila (2), ko ste vrnili eno posojilo, počakajte na drugo za predpisano dobo (točka 15 A in B), pomislite, če je vaša socialna potreba res tako velika, da vam mora pomagati ravno socialni sklad US, ne smatrate tega sklada za posojilnico (17), ne zlorablajte teh posojil z izpuščanjem ali s samovoljnim zniževanjem mesečnih odplačil (12 in 13), ker s tem škodujete prosilcem, ki pridejo za vami! Marsikaj bi še lahko napisal o grožnjah z razkrinkanjem v javnosti, na skupščini, z očitki pristranosti itd., ki jih prejemamo od zavrnjenih prosilcev in so naperjene ponajvečkrat na osebo zadrugnega upravnika, dasiravno deli brezobrestna posojila upravni odbor in ne upravnik, pa se na-dejam, da bodo v bodoče odpadle vse te ne-všečnosti in da bo poslovanje socialnega sklada prav tako uspešno in tovariška kot vse drugo v zadrugi.

Važen za vse zadrugnike je starostni sklad. Imovina tega sklada se povečava vsako leto z 1 % odbitka od izplačanih posmrtnin, z odbitkom po čl. 9. zadrugnega poslovnika in s 5 % obresti od končnega stanja. V letu 1940. se je sklad povečal za din 9.015,50.

Do zdaj je bilo vseh članskih prispevkov oproščenih 20 zadrugnikov; od teh so 4 umrli, ostane 16 oproščencev. Ker je povprečna umrljivost iz zadnjih petih let 35 smrtnih primerov na leto, potrebuje zadruga uprava za to po priliki din 3000,— letno, kar ustreza v letošnji bilanci izkazanemu znesku za obresti din 3088,—.

Prispevki v starostni sklad, zlasti tisti po čl. 9. zadrug. pravilnika, bodo vsako leto višji, sklad sam bo dajal večje obresti, zato bo vsako leto več oproščencev. Starostni sklad ima še lepo bodočnost!

VI. Sklep.

Kakor v vseh prejšnjih letih tako so nam v tem letu ostali zvesti vsi naši prijatelji in pospeševalci, stanovska organizacija in njen tisk. Naši zadrugniki so v redu in o pravem času nakazovali članske prispevke. Zadruga uprava ni bila za izplačila pripadajočih posmrtnin nikdar v zadregi. Hvala in čast zavrednim zadrugnikom in zadrugnicam! Vaša zasluga je, da smo dobro uspevali in uspešno zaključili poslovno leto 1940.

Zadruga uprava vam vsem priporoča, da se spomnite naše največje stanovske človekoljubne ustanove ob vsaki ugodni priliki in da skušate priveriti v njo kot zadrugnike vse tovariše in tovarišice, ki do danes še niso naši člani. Ko bomo izvedli še to, bo Učiteljska samopomoč res močna opora ob smrti, v raznih nezdah in socialnih potrebah vsemu svojemu članstvu in bo lahko v ponos vsem pripadnikom učiteljskega stanu dravske banovine.

IV. Kocijančič.

Osebnne zadeve

—i V 5. skupino je napredovala: Antonija Terpin, Dolnja Lendava.

V 6. skupino so napredovali: Hermina Babnik, Lipovec; Nada Jenčič, Stranje; Olga Moder, Trboje; Franjo Ferluga, Marija Srežna; Rudolf Kodrič, Hajdina; Cec. Novak, Vrhnika; Maks Tomažič, Hrušica; Avgusta Stoklak, Sv. Lenart; Vili Beloglavec, Gor. Lendava; Angela Bregant, St. Janž pri Dravogradu; Terezija Zoržut, Sv. Peter v Sav. dolini; Marija Pupis, Nedelica; Ana Tonija, Črnuče; Karel Štokelj, Središče ob Dravi; Marija Bulovec, Srednja vas; Fran Zeleznik, Banja Luka; Marija Žnidaršič, Vavta vas; Pavla Obrar, Maribor; Izidor Horvat, Sv. Duh; Ivan Zupan, Brezovica; Hermina Novak, Sl. Konjice; Alojzij Zajec, Sadreže; Olga Berce, Sv. Lenart; Viktorina Siladi, Sv. Rok ob Sotli; Marija Brelih, Hrušica; Feliks Gregl, Dolenja Bistrica; Jagoda Kokalj, Ljubljana; Viktor Stanjkov, Gederovci; Angela Hauptman, Svečina; Vida Stofa, Črnuče; Rafaela Štukelj, Sv. Duh na Stari Gori; Ana Hauptman, Zaplaza; Josip Jurančič, Telče; Danica Potokar, Škofja Loka.

V 7. skupino so napredovali: Ana Serečelj, Naklo; Magdalena Kramer, Sv. Jakob v Slov. goricah; Friderika Ravbar, Frankolovo; Janko Benedičič, Loški potok; Stanko Hrovat, Slov. Konjice; Milan Sila, Prevalje; Marija Vozelj, Velika Kostreznica; Vlado Berce, Trebeljno; Drago Pahor, Trbovlje; Antonija Marolt, Brežice; Vida Vičar, Polenshak.

—i Premeščen je učitelj Kramberger Jožko iz Murske Sobote v Rajhenau.

—i Premeščeni so bili učitelji(ce): Ahačič Ludovik iz Črešnjevca v Strekljavec, srez Crnomelj; Jan Ljudevit iz Papežev (Čabar) v Podsredo (Brežice); Kramberger Jožko iz M. Sobote v Rajhenau (Čevčje).

—i Upokojeni so učitelji(ce): Duh Amalija od Sv. Trojice v Slov. gor.; Reja Leopold iz Maribora, Rupnik Albina iz Kamnika, Smerdu Katarina iz Maribora, Rösman Alma iz Graovega, Završnik Albina iz Ljubljane in Prager Ferdo iz Beltincev.

UČITELJSKA TISKARNA D. D., LJUBLJANA

Vabilo na

II. GLAVNI OBČNI ZBOR

UČITELJSKE TISKARNE, D. D. V LJUBLJANI, KI SE BO VRŠIL V PROSTORIH UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠT. 6, DNE 27. APRILA 1941 OB 10. URI DOPOLDNE

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika Ustanovne skupščine ter ugotovitev ustanovnih stroškov.
2. Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1940, in predložitev bilance ter računa izgube in dobička.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Odobritev bilance ter računa izgube in dobička in sklepanje o predlogu upravnega sveta glede uporabe čistega dobička.
5. Slučajnosti.

Ako ta skupščina ob napovedani uri ne bo sklepna, se vrši ponovna skupščina dne 11. maja 1941 ob 10. uri dopoldne na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu določil § 12, odst. 5, veljavno sklepala brez ozira na zastopano delniško glavnico.

Izveček iz pravil (§ 11.): Vsak delničar ima na skupščini za vse lastne delnice le en glas; sme pa zastopati druge delničarje s pooblastili z glasovalno pravico, a ne več kot štiri.

V Ljubljani dne 16. marca 1941.

UPRAVNI SVET

Splošne vesti

— Obvestilo in opozorilo stanovskim človekoljubnim ustanovam. Akcijski odbor stanovskih človekoljubnih ustanov je na seji 10. t. m. ugotovil, da je dovršil svojo nalogo, ker je obvaroval vse prizadete ustanove in jim omogočil, da lahko nemoteno izvajajo dalje svoje hvale vredne namene. Spričo tega je akcijski odbor sklenil, da se razide. Ponovno bo začel s polno voljo delovati le, če bi se obstoj stanovskih človekoljubnih ustanov vnovič ogrožal, česar pa ni pričakovati. V zvezi s tem opozarjamo tudi vse stanovske človekoljubne ustanove, da naj se ne dajo begati po pislih, ki jih nekatere zavarovalnice pošiljajo in v katerih napačno trdijo, da se morajo tudi stanovske človekoljubne ustanove prilagoditi pravilniku, ki ga je izdalo ministrstvo za trgovino in ki je bil objavljen v »Službenih novinah« 24. januarja t. l. Ponovno poudarjamo, da se stanovskih človekoljubnih ustanov, ki odločajo o svojih prispevkih in podporah na občnih zbiorih, predmetni pravilnik ne tiče. To jasno in nedvoumno pove pravilnik sam v čl. 1., odstavku 3., v katerem določa, da stanovske človekoljubne ustanove, ki odredajo podpore in prispevke na občnih zbiorih, ne spadajo v okvir pravilnika. Spričo tega so pozivi zavarovalnic le običajna agitacija, ki nima nobenega drugega pomena. Ko se akcijski odbor razhaja, se zahvaljuje vsem pristojnim činiteljem, ki so pokazali za vso zadevo polno razumevanje in akcijo podpirali, da je bil končno dosežen uspeh.

Akcijski odbor.

— »Razkolo« v Savezu nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev. V dnevnem časopisju

so se pojavile razne vesti, ki pripovedujejo o nekem razkolu v Savezu nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev. Zaradi jasnosti in obvestila zadrugnikov, javnih uslužbencev in delavcev v državnih gospodarskih podjetjih, ter ostale javnosti, izjavljajo uprava Saveza nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev in zastopniki njegovih članic zadrug s področja banovine Hrvatske sledeče: »V naših zadrugnih vrstah ni nikoli obstajala niti misel o kakem razkolu ali razdvojenosti. Delalo se je in dela se edino na reorganizaciji Saveza samega z ozirom na potrebe zadrugnega pokreta javnih uslužbencev in delavcev in še posebej z ozirom na potrebe nabavljajalnih zadrug. Vse to pa z namenom, da bo poslovanje Saveza samega in njegovih zadrug čim učinkovitejše. Zaradi tega so bili sorediti v polni soglasnosti potrebni sklepi za notranjo poslovno reorganizacijo Saveza in so se pri tem upoštevale posebne potrebe naših zadrug v banovini Hrvatski. V smislu teh sklepov se v Zagrebu osnuje poslovni savez za področje banovine Hrvatske, ki bo ostal član Saveza nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev v Beogradu in bo kot njegov poslovni organ delal skupno in sporazumno za doseg smotrov zadrugnega pokreta državnih uslužbencev.«

— Proslava materinskega dne povzroča marsikateremu »revodni mladinskega pevskoga zbora pri sestavi pevskega programa mnogo skrbi. Vse te odpadajo, ako si naroče glasbeni priročnik »Materinski dan«, ki ga je izdal Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1., za ceno 20 din. Naročite takoj!

Iz listov

—i Resolucija profesorjskega društva. Zastopniki slovenskih, hrvatskih in srbskih profesorjev so imeli 8. in 9. marca plenarno sejo glavne uprave Jugoslovanskega profesorjskega društva, kjer so sprejeli resolucijo, v kateri ugotavljajo: Tudi profesorji žive kakor vsi državni uradniki v nevzdržnih gospodarskih razmerah. Z zadovoljstvom ugotavljajo, da so napredovanja v prosvetnem ministrstvu sedaj redna in brez zastoja. Upajo, da bo tako tudi v trgovinskem ministrstvu. Glavna uprava naj si še vnaprej prizadeva, da se odpravijo nekatere še vedno nepopravljene krivice (odpusti, premeščitve, upokojitve in podobno.) Neobhodno potrebno je zboljšanje gnotnega položaja vseh državnih uradnikov in upoko-jencev. Skupno z učiteljskim društvom naj se izdela in objavi izjava, ki bi obsegala poglede na naš sedanji narodni položaj in na dolžnosti, ki jih nalaga ta položaj profesorjem kot vzgojiteljem in rodoljubom. — (»Slovenec« 13. marca.)

—i »Jutro« z dne 15. marca prinaša uvodnik pod naslovom »O reformi naše osnovne šole«, ki razpravlja med drugim tudi sledeče: Ločitev šolske uprave od občne uprave je zahteva učiteljstva, ki jo ponavlja zaradi težkih razmer, v katerih se nahaja, ker odločajo o njem politični vplivi, ki se pogosto menjavajo. Kar je danes priporočljivo, je jutri lahko kaznivo in učitelj ne ve ne kod ne kam. Šolstvo bi se dejansko moralo depolitizirati in odtegniti kvartnemu vplivu zlasti krajevnih političnih faktorjev. Depolitizacija se pa da izpeljati tudi brez ločitve šolske oblasti od občne uprave. Ločitev bi morda povzročila gotove težave, ki bi ne bile v korist šoli in učiteljstvu. »O ljudski šoli naj odloča tisti, ki jo plačuje.« To geslo bi se dalo med ljudstvom zagovarjati tudi za druge ustanove, ki jih ljudstvo vzdržuje, pa nima pri njih niti toliko besede kakor danes pri šolski upravi. Pravilno je, da imajo krajin, okrajni in banovinski šolski sveti vpliv na šolsko gospodarstvo. V tem primeru bi se moralo marsikaj prepustiti nižjim instancam, za kar mora danes skrbeti banovina. Nesmiselno je n. pr., da mora šolska občina skrbeti za učiteljska stanovanja, stanarino pa, kjer ni učiteljskih stanovanj, mora plačevati banovina. Prepustiti vso iniciativo in odgovornost za materialne izdatke krajin in okrajnim šolskim odborom, bi se

pa zopet reklo siromašnim krajem dati šolo, ki bo komaj zivotalila, ne bo imela nobenih učil in ne bo sposobna nobenega napredka in razvoja. Neka izravnalna višja gospodarska instanca je zato tudi potrebna. Že g. ban je izrazil pomisleke, da bi se personalne zadeve učiteljstva prepustile krajnim in okrajnim šolskim odborom. Kako je bilo v tem pogledu pri nas pred svetovno vojno na podlagi avstrijskega zakona iz leta 1869., bo starejšim generacijam, zlasti pa starejšim učiteljem, še prav dobro v spominu. »Demokratizacije« šolstva v tem duhu in v tem pravcu nihče ne more želeiti, kdor hoče dobro narodu in državi ter njenemu napredku.

—i Za našo zavestno narodno vzgojo je naslov daljše razprave v »Slovenec« z dne 15. marca, ki pravi med drugim: Ljudske šole store pri nas za narodno vzgojo izredno mnogo in je njihovo delo nad vse obsežno in bogato. Naša šola si je tudi znala iz Slomškovih časov ohraniti tako lepe tradicije, da bi ji bilo treba le malo dodati kaj takega, kar bi bilo za naše čase sodobnejše. V osnovnošolski vzgoji so sicer v zadnjih letih pristaši skrajne levičarske struje hoteli zanesti nekaj zmede s tem, da so hoteli že pri najnežnejši mladini širiti nazore o svetu tako, kakor da bi bilo vse resnično tako, kakor si to razlaga marksistična šola. Toda ti agitatorji so v svojih spisih bili vendarle preplehki in ohlapni — tako se je bil še v letih pred sedanjo vojno. To pogubno delo na naših ljudskih šolah je bilo lahko zatreti tudi s požrtvovalnim socialnim delom. Razvoj raznih podpornih akcij socialnega značaja je blagodejno pospešil zavest lepe in nujne občestvene povezanosti med pripadniki enega naroda, mladina pa je lahko vse to prav opazila in spoznala.

—i Za povišanje honorarjev prosi upravičeno učiteljstvo tukajšnje strokovne nadljalne šole. Občina naj bi pri sestavljanju proračuna upoštevala težke razmere, v katerih živi učiteljstvo, ter zvišala konorar za poučavanje na strokovni šoli po vzgledu sosednih občin. Uspehi te šole so pač prav zado-

voljivi in se najboljše kažejo v visoki sposobnosti tukajšnjih obrtnikov in njihovega osebnosti. Pritožbe se čujejo glede neprimernih šolskih prostorov, kjer se vrši strokovna nadaljevalna šola. Osnovna šola na Vodah že kot taka kriči po preureditvi. Pri strokovnem pouku pa je baje 200 vajenk in vajencev nastavljenih v ozkih klopih in nehygienskih, slabo prezračenih sobah. Med obrtniki se javlja pokret, da bi se za strokovno nadaljevalno šolo postavilo posebno zgradbo. Naše veliko industrijsko središče ima kajpada vedno bolj razvito obrt in trgovino, kjer je zaposleno lepo število vajencev in vajenk. Za šolanje tega naraščaja bo vsekakor treba čimprej preskrbeti primerne šolske prostore. To je želja tukajšnjih obrtnikov in trgovcev, brez dvoma pa tudi vajeniških učencev. Položaj vajencev je itak tudi sicer vse prej kot ugoden ter bi bilo prav, da se mu ugodí vsaj glede šolskega pouka. (»Jutro« 13. marca.)

Učiteljski pravnik

—Š S »šolskim stavbenim skladom« sme in more razpolagati samo šolska občina in ne upravna občina. Tako je razsodilo upravno sodišče v Celju v konkretnem primeru z odločbo A 5/41-7 z dne 14. februarja 1941.

Mladinska matica

RAZPIS LITERARNEGA NATEČAJA MLADINSKE MATICE

Mladinska matica razpisuje za svoje redne publikacije nagrade v višini 9000 din in sicer po 3000 din a) za mladinsko povest, b) za spis za najmlajše, c) za spis realne vsebine.

Povest naj bi bila zajeta iz naše zgodovine ali iz sodobnega življenja, naj bi imela zdravo, krepko jedro ter naj bi obsegala 5 do 6 tiskovnih pol male osmerke, to je 80 do 96 strani formata naših rednih izdaj.

Spis za najmlajše je lahko beletristično ali slikarsko delo za otroke od šestega do devetega leta. Snov je lahko poljubna, realistična ali pravljica, resna ali šaljiva, oblikovana v prozi, v verzih ali v risbi. Obseg 4 do 5 pol.

Spis za realno knjižnico obdeluje lahko poljubno snov, razen take, ki je že bila objavljena v realnih knjižnicah Mladinske matice. Snov naj bi bila čim bolj beletristično obdelana in primerna za otroke od desetega do štirinajstega leta. Obseg 4 do 5 pol.

Nagrajena bodo samo izvirna dela, ki so zrela in primerna za tisk.

Če med dospelimi rokopisi ne bi bili tudi najboljše vredni razpisanih nagrad, si pridruži odbor pravico nagrade znižati ali jih celo sploh ne podeliti.

Rok za vlaganje rokopisov poteče 1. decembra 1941. Rokopisi naj se predložijo pod geslom anonimno, brez imena in naslova avtorjev. Naslove sporočijo tekmovalci šele po presoji, ko bo že objavljen izid natečaja v »Učiteljskem tovarisu« in v dnevnem časopisu. Zaradi identifikacije naj navedejo tedaj še geslo.

Rokopise sprejema tajništvo Mladinske matice v Ljubljani, Francišanska ul. 6, kjer se dobijo tudi vse podrobnejše informacije.

Za odbor Mladinske matice:

Ivan Tavčar, preds. Albert Širok, tajnik.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev. Obvestilo. Članstvu Učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič« sporočamo, da bo prihodnji pevski tečaj 23. 24. in 25. marca t. l. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. Začetek pevskega tečaja bo 23. t. m. točno ob 10. uri dopoldne. Po prijavih bo udeležba polnoštevilna. Pevke in pevce prosimo, da prinese na pevski tečaj notni material, ki so ga vzeli domov za študij, in podatke o svojih mladinskih zbórah, ki jih bodo potrebovali za izpolnitev posebne pole. Prosimo še sedaj, da si članstvo uredi svoje privatne posle tako, da ne bo izostajalo od pevskih vaj, ki so zaradi predstoječega nastopa tako potrebne in nujne. Odbor.

Šolski radio

—r. Petek, 28. marca 1941, ob 11. uri. Slovenski prirodopisci, II. del, g. Rafael Bačar Dela naših prirodopiscev v novejši dobi. Erjavec — pomen njegovega dela in spisov. Drugi prirodopisci do najnovejšega časa. Ustanovitev univerze. Prirodnoznanstvene razprave. »Proteus«. Zaokrožen pregled prirodnoznanških prizadevanj med Slovenci.

—r. V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 23. marca, ob 17. uri predaval g. Ludvik Puš: Ovire v združni organizaciji našega kmeta.

—r. Torek, 25. marca, bo predaval g. inž. C. Jeglič: Kako pridelamo zelenjad za dom.

Stanovska organizacija JUU

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo v soboto, dne 8. marca t. l., ob 8. uri v Mladiki v Ptuj. Zborovanja se je udeležilo 97 članov, t. j. 59,5 %.

Po pozdravnih besedah in dobrodošlici novim članom je prešel tov. predsednik na dnevni red.

I. Predsednik objavi in pojasni članstvo s svojim poročilom: 1. Delo organizacije za članstvo in sicer: a) Izvršni odbor pri ministru prosvete; b) sekcija predstavnika pri obeh slovenskih ministrih; c) materialna vprašanja uradništva; d) finančni zakon — predlogi učiteljske organizacije; e) šolski zakon — delo na premembah in idejni načrt za slovensko šolo; f) stanovanjsko vprašanje; g) kurivo; h) zasedanje banskega sveta; i) anketa »Popotnika« o zgodovinskem in zemljepisnem pouku. 2. Delo centralnega odbora za zboljšanje materialnega položaja: a) delo centralnega odbora v Beogradu; b) delo akcijskega odbora v Ljubljani.

Poročilo predsednika je članstvo vzelo z odobrenjem na znanje. Še posebej je pa odobrilo stališče sekcije glede zasedanja banskega sveta, ki je bilo objavljeno v uvodniku »Učit. tov.« z dne 27. februarja t. l.

II. Predavanje o lepopsnem pouku, ki ga je namenil imeti tov. Kontler Julij, se ni vršilo, ker predavatelja ni bilo.

III. Referenta o temi: Šolski in stanovski odnosi učiteljev in upraviteljev, ki sta ju imela za upravitelje tov. Jančač Ivo, za učitelje tov. Bitenc Rudolf, sta iz svojih gledanj podala precej izčrpano sliko teh odnosov. Referat tov. Jančiča je pokazal, kakšen bi naj bil idealni učitelj in idealni šolski upravitelj. Tovarš Bitenc pa je po svojih izkušnjah pokazal na nekatere grehe, ki jih napravljajo upravitelji v svojem službenem položaju. Po referatu se je razvila prav živahna debata, v ka-

tero so posegali mnogi. Debata je dala naslednje zaključke: 1. Namen takih in sličnih referatov z debatami je poleg tega, da razgibamo aktivnost članstva, zbuditi samokritiko v naših odnosih. 2. Položaj »šolski upravitelj« mora obstajati a) zaradi enotnega metodičnega in vzgojnega dela na šoli in b) zaradi izvrševanja zelo obsežnih in odgovornih administrativnih poslov. 3. Zato naj bo upravitelj le bolj izkušen učitelj in tak, katerega osebnost je avtoritativna, da bo lahko ustvarjal harmonijo v didaktičnem pogledu in v medsebojnih odnosih. 4. Položaj upravitelja ni samemu sebi namen, zato naj ne ustvarja prepadov med sodelavci. 5. Položaj šol. upravitelja je višja učiteljska funkcija, ne more pa biti orodje za druge namene. 6. Odnosi učiteljev do upraviteljev in obratno naj bodo taki, da ustvarjajo osnovo za harmonično in enotno didaktično in vzgojno delo. 7. Zato ne smemo imeti predsodkov drug do drugega, treba se je iskati, za dobro voljo izgladiti vsa nasprotstva, saj je vseh edini cilj, vzgojiti našega otroka do čim višje razvojne stopnje. 8. Medsebojni odnosi naj temeljijo na poklicnih in stanovskih osnovah, politična opredeljenost naj jim ne bo ovira. 9. Dolžnosti naj učitelji izvršujejo tako, da ne bo vzroka za kaljenje odnosov. 10. Funkcija šol. upravitelja je vezana le z eno osebo, zato jo naj izvršuje le sam.

IV. Tov. predsednik je ponovno pozval članstvo, naj pristopa k SSM. Letos praznuje Matica 40 letnico delovanja in bo izdala za učiteljsko knjigo praktične vsebine ter s tem ustregla večkratnim željam. Poverjenik je tov. Bitenc Rudolf, na katerega naj se članstvo obrača. Članarina za Matico se lahko nakazuje z društveno članarino društveni blagajni, mora pa biti na položnici posebej označena.

V. Prihodnje zborovanje bo 5. aprila ob 8. uri v Mladiki v Ptuj z običajnim dnevnim redom. Objavljena bo samo event. sprememba zborovalnega dne.

Predsednik:
Zupančič Drago s. r.

Tajnik:
Stanič Stane s. r.

Novosti na knjižnem trgu

—k Francoščina brez učitelja. II. del. — Francoški razgovori. Priredil Niko Kuret, profesor na I. ženski realni gimnaziji v Ljubljani. Založba: Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Obseg 307 strani. Cena: broširano 52 din, vezano 62 din. To novo delo je konverzacijski priročnik priprave žepne oblike, ki lahko prav dobro služi vsem, ki znajo že nekaj francoščine in se je hočejo posluževati v običajnih vsakdanjih razgovorih v družbi, v trgovini, na pošti, na potovanju itd. Priročnik je zelo dobro urejen, da najdemo v njem nasvet za vsako priliko.

FABIANI & JURIOVEC

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!

3X

močnejši

SO GUMIJASTI PODPLATI OD USNjenih
Ti čevlji z trpežnimi gumijastimi podplati so izdelani za ljudi, katerih poklic zahteva mnogo hoje.

Za poslovne ljudi
so najboljši ti lepi, močni in ceneni čevlji.

Omogočajo prožen in lahek korak.

149.

OTROCI,
ki obiskujejo šolo, naj nosijo take čevlje.

Vel. 28-30 Din 79-
" 31-33 " 89-
" 34-38 " 109-

Pismo noše in železničarji,

ki so pri nas kupili te čevlje z gumijastimi podplati, so zadovoljni.

229.

Delavcu

in kmetu je potrebna obutev, ki mu dolgo traja in služi pri vsakem delu. DOBRO OBUTI VEČ NAREDÍ.

169.

